

11. WERKVORMEN SUBPERSOONLIJKHEDEN

“Jezelf, wie is dat? Je hebt zoveel lagen in je, zoveel afsplitsingen, zoveel zelden, dat je nooit weet: welke zal ik vandaag eens kiezen? 't Is heerlijk, hoor, dat je je op die manier kunt splitsen. Je tegengestelde gevoelens en meningen kunt uiten.” (uit een interview met Annie M. G. Schmidt in VN, 2 november 1985)

In tegenstelling tot Annie M. G. Schmidt gedraagt de gemiddelde mens zich in het dagelijks leven meestal als één bepaald “type”: “Zo ben ik nu eenmaal.....”

Er zijn diverse systemen ontworpen om deze typen in te delen, bijvoorbeeld naar sterrenbeeld, volgens de 4 elementen (zie ook hoofdstuk), naar teamrollen, ingedeeld in allerlei cirkels (Roos van Leary, kleurencirkel, archetypencirkel) enzovoort.

Handig om de mensen om ons heen (en onszelf) in een hokje te kunnen plaatsen! Maar dat is zonde. Daar zijn de meeste typologieën ook niet voor bedoeld. Ze kunnen inzicht geven in wat onze sterk en zwak ontwikkelde kanten zijn, om daar eventueel wat aan te doen. Misschien was dat dominante deel ooit onze bondgenoot om te kunnen overleven en was de rest daarvoor onhandig, maar het kan nu toch echt de moeite waard zijn om ook vrienden te worden met die niet benutte kanten, nou ja.....kennissen dan.

Omdat het overheersende type de rest vaak onhoorbaar maakt, is het nuttig om eens helemaal in de huid van één deel te kruipen zonder dat een ander deel zich daarmee bemoeit. Als we zoveel mogelijk uiterlijke kenmerken aannemen die bij zo'n rol horen (in houding, kleding, stem en taal), is het gemakkelijker om met hun kwaliteiten in contact te komen. In dit hoofdstuk een aantal praktische voorbeelden hiervan.

.....

11b. SPROOKJESGEZICHTEN

Geschikt voor:

- individueel, vanaf 10 jaar
- als klas

- in (groeps)therapie

Nodig:

meetlint of -lat

vel papier (A4-formaat)

half vel (wit) stevig karton per figuur potlood, schaar

gekleurd karton of lapjes en wol eventueel andere hobbymaterialen lijm

tamelijk grote spiegel

Neem een bestaand of eigengemaakt sprookje (zie hoofdstuk). Welke figuren spelen er een rol in? Schrijf ze allemaal op.

Meet je eigen gezicht van je haarimplant boven je voorhoofd tot het puntje van je kin (zonder alle bergen en dalen) en van oor tot oor.

Teken op een A4-tje een ovaal van deze afmetingen en knip dit uit. Deze “mal” gebruiken we om op het officiële karton iets boven het midden het gezichtsovaal te tekenen. Als je alleen bent, gebruik je net zo veel stukken karton als er rollen zijn.

Knip uit karton of stof de kenmerken van de figuur (haren, hoed, kleren, oren, baard, bovenlichaam, sieraden enzovoort) en plak ze rondom het gat voor het gezicht. Je kunt er ook andere materialen opplakken, maar let erop dat deze niet te zwaar mogen zijn. Of je schildert de kenmerken van je figuur. Maak het in eerste instantie niet te gedetailleerd. Het versieren kan daarna nog.

Je kunstwerk is helemaal af als je er een schilderij-lijst omheen maakt. Alle figuren bij elkaar hang je dan na afloop in je eigen galerie.

Schilderijlijst maken.

Benodigheden:

dik karton, aan alle kanten 3 cm uitstekend buiten je witte karton
latjes van 3 cm breed x 3 mm dik
zaagje
verstekbak met figuurzaagklem

verf, kwasten
oude tijdschriften
per schilderij 2 kleine schroefoogjes of schilderij-ophangplakkers

Leg het witte karton met het uitgeknipte ovaal midden op het dikke karton, trek het ovaal na en knip of snij dit uit.

Plak je karton met de sprookjesfiguur op het dikke karton met de uitgesneden ovalen op elkaar. Meet de latjes voor de zijkant. Klem het verstekbakje aan de tafel. Zaag de latjes recht af en lijm ze op het dikke karton. Meet de latjes voor de onder- en bovenkant af. Zaag en lijm ze op het karton.

Laat het drogen.

Schilder de rand (of bewerk het geheel met isolatie-pur (foto) of houtpulp: Papydur, maak van opgerold karton een spuitmondje) en plak er attributen op die bij de figuur horen, bijvoorbeeld tekeningetjes die je zelf maakt of knipsels uit tijdschriften. Plak de ophangplakkers op de achterkant of draai in de bovenkant van de lijst de oorschroefjes.

Zoek wat attributen bij het verhaal. Speel nu het sprookje, door voor de spiegel, met je gezicht door het ovaal, de teksten van de verschillende figuren te zeggen (soms moet je heel vlug wisselen van figuur!). Er is geen verteller: uit de dingen die de figuren tegen elkaar zeggen moet het hele verhaal duidelijk zijn.

Denk bij sprookjes met de groep bijvoorbeeld aan De Wolf en de 7 Geitjes (geef de 7 geitjes duidelijk onderscheiden karakters!).

Geschied om alleen te doen is bijvoorbeeld het sprookje van Joris en de Draak.

Vragen naderhand: Welke figuur vond je prettig/onprettig? Wie zou je wel altijd willen zijn?

Voelde je je anders als je een ander sprookjesgezicht opdeed?

In een groep heeft iedereen één rol (misschien moeten er rollen bij worden verzonnen). Dan kunnen de gezichten ook geschminkt worden. Speel het sprookje met elkaar uit (zonder spiegel) in een passende omgeving.

Joris en de draak.

Figuren (oftewel subpersoonlijkheden):

Dappere Joris (met losse helm, bijv. bevestigen met klittenband)

Volgzame Prinses

Slappe Koning

Gemene Minister

Gevaarlijke Draak

Mogelijke dialoog (probeer te improviseren!):

Minister: Koning, de draak zit weer voor de poorten van de stad. Hij wil net als ieder jaar een jong meisje om op te eten! Anders zal hij de stad in brand steken.

Koning: Nou, dan wordt er als ieder jaar weer geloot. Doe de namen van alle nog levende meisjes in een pot en dan trek ik een lootje op het balkon van het paleis, zodat iedereen het kan zien.

Minister: Koning, hier is de pot met lootjes en er staan een heleboel mensen op het plein.

Koning: Zo, eens kijken welke naam er op het lootje staat.....Mathilde, nee, niet mijn dochter Mathilde! Ik pak gewoon een nieuw lootje.

Minister: Dat zal niet gaan, Sire. Alle mensen hebben het gezien.

Koning: Eh.....Hierbij verklaar ik dat de ridder die de draak verslaat, mag trouwen met Mathilde en ook nog eens mijn halve koninkrijk krijgt.

Minister: Er zijn geen ridders meer, Sire, ze zijn allemaal verslagen door de draak. Er is nog wel een gewone jongen, Joris, die wil het wel proberen.

Koning: Joris, zo kun je niet gaan, je hebt een wapenrusting nodig.

Joris: Nee, Sire, dat is me te onhandig.

Koning: Zet dan in ieder geval deze oude helm op en neem een zwaard mee.

Joris: Hee Draak, kom eens hier, dan sla ik je kop eraf.

Draak: Ik lust je levend. Au, dat was mijn kin!

Joris: Wacht maar, hier, nog een klap!

Draak: Maar nu staat je haar toch in de fik!

Joris: Ook al wordt het mijn dood, ik sla je kop eraf! Zo, dat is dat. En dan hoor je de tong eruit te snijden als bewijs. Beetje water over mijn haar. Ooh..... even uitrusten, hoor, ik kan niet meer!

Minister: Kijk, kijk, niemand meer in leven: Draak dood, Joris dood. Ik neem die kop mee naar de Koning en trouw met de Prinses.

Joris: Oef, dat was niet gemakkelijk, die Draak verslaan. Maar nu gaat het wel weer. Hee, waar is de kop van de Draak? Nou ja, ik heb die tong nog. Ik ga naar de Koning en trouw met de Prinses. Die is zoooooo mooi.

Joris: Wat een feest is het in de stad. Wat is er aan de hand? Wat? Heeft de Minister de Draak verslagen en mag hij nu met de Prinses trouwen? Maar dat is niet waar!

Koning, hier is de tong van de Draak. Ik heb hem verslagen en ik mag dus met de Prinses trouwen.

Prinses: Gelukkig! Joris, ik trouw veel liever met jou dan met die akelige Minister!!!

www.peterselie.nl